

BESTUURSKRACHT, WONDERMIDDEL?

NICOLE TEEUWEN Wethouder Houten en lid redactie Lokaal Bestuur

270 blz., uitgeverij Eburon, ISBN 9789059721913, prijs € 29,-

Op achterflap en inleiding geven de auteurs het zelf al aan. Feitelijk is de echte bestuurskrachtmeter natuurlijk de gemeenteraadsverkiezing. Tijdens de verkiezingen wordt de burger echter te veel afgeleid door de nationale politiek, verkiezingsprogramma's die allemaal op elkaar lijken, en heel soms door een 'tot prioriteit verheven controverse'. Kortom: de kiezer is 'onthand'. En dat moet anders. Beter. In het land van benchmarks, burgerpanels en balance-score-cards dient zich nu een nieuw fenomeen aan: de bestuurskrachtmeter. Aldus de auteurs.

Wat is een bestuurskrachtmeter nu eigenlijk? De vraag naar voldoende bestuurskracht is al oud. In de discussie over gemeentelijke herindeling was het een veel gehoorde term. Een gemeente moest nieuwe taken aankunnen, als organisatie niet kwetsbaar zijn en weinig bestuurskosten hebben. Dan was er sprake van bestuurskracht. De vraag werd altijd gesteld door 'andere overheden'.

In het nieuwe concept van bestuurskracht willen gemeenten zichzelf laten doorlichten. De centrale vraag in de meting is: doet het gemeentebestuur de dingen goed? In de 'brede' meting wordt de hele gemeentelijke samenleving bekeken: het vergroten van vrouwen, de procesvoering in ketens en het

richten van politiek, bestuur en organisatie op resultaat. In de smalle bestuurskrachtmeter wordt met name de organisatie 'gemeente' onder de loep gehouden: de interne samenwerking, het management en het verband tussen bestuur en organisatie. De metingen meten nooit hetzelfde. Het verschilt per gemeente, waarvoor een 'bestuurskracht-benchmark' uitgesloten is.

Inmiddels hebben 133 (van de ruim 400) gemeenten zich aan bestuurskrachtmeter onderworpen. Veel van deze gemeenten deden het met een visitatiecommissie. Anderen zochten adviesbureaus zoals KPMG, Partner en Propper op.

Er komt een veelheid aan onderwerpen aan bod in het boek: bestuurskrachtmeter in andere sectoren, de gemeentelijke rollen, de regiefunctie van de gemeente in processen, de kwaliteit van het gemeentebestuur, het prioriteren van beleid, het implementeren ervan enzovoorts.

Nuttige informatie doet Maar de eindconclusie doet de wenkbrauwen van de verwachtingsvolle lezer een beetje fronsen: bestuurskracht heeft geen gevolgen voor het openbaar bestuur. Er worden verbeterplannen opgesteld voor organisatie en/of gemeentebestuur en over enige tijd een nieuwe bestuurskrachtmeter georganiseerd. Wat schept dit nu voor helderheid

voor de kiezer die vierjaarlijks voor de vraag staat welke partij hij nu moet kiezen? Een bestuurskrachtmeter draagt daar nauwelijks iets aan bij. Niet meer of minder dan de in het boek eerder genoemde instrumenten. Hoe- en wel het mij voor organisatie en gemeentebestuur een leerzame exercitie lijkt, biedt het de kiezer evenwel weinig of niets. Het lijkt in verkiezingsjaar (dat moeten we natuurlijk nog afwachten) eerder nutteloos voor de oppositiepartijen die flink kunnen schieten op de gemaakte kosten aan dure adviesbureaus. Een onderwerp dat in potentie kan uitgroeien tot een door de auteurs zo gevreesde en misleidende 'tot prioriteit verheven controverse'. Dat zullen de auteurs toch niet voor ogen hebben gehad.